מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין איך מתקבלות החלטות בקבוצה בדרך דמוקרטית
- לתרגל ניסוח טיעון משכנע בכבוד ובענייניות
- להכיר את עקרון הפשרה ככלי לפתרון מחלוקות
- לחוות תהליך מלא מהצעה ועד החלטה משותפת

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הכרות עם המושגים

1. א – קבוצת תלמידים שמקבלת החלטות משותפות על ענייני הכיתה
2. א – לנהל את הדיון ולדאוג שכולם יוכלו לדבר

חלק ב' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הבנה ויישום

1. לא נכון – מטרת המועצה היא לשמוע את כל הדעות ולהחליט יחד
2. נכון – זהו תפקידו המרכזי של הנציג

חלק ג' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – השלמות והתאמה

1. יו"ר

חלק ד' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – התאמת מושגים

1 – ד (מנהל את הדיון במועצה)
2 – א (מייצג את דעת חברי הכיתה)
3 – ב (דרך לבחור בין כמה אפשרויות)
4 – ג (פתרון שמתחשב בכמה דעות שונות)

חלק ה' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים

1. א – ההצעה שקיבלה הכי הרבה קולות בעד מנצחת
2. א – כדי שכולם יוכלו לוודא שהספירה הוגנת ומדויקת

חלק ו' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים (המשך)

1. נכון – זהו עקרון יסוד בהצבעה דמוקרטית - שוויון בין כל המצביעים
2. לא נכון – כל תלמיד ותלמידה מצביעים פעם אחת בלבד, כדי לשמור על הוגנות

חלק ז' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים

1. תיקו

חלק ח' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים (המשך)

1 – ג (כל אחד רואה איך הצביעו האחרים)
2 – ד (אף אחד לא יודע איך הצביע מי)
3 – א (ההצעה עם מספר הקולות הגבוה ביותר מנצחת)
4 – ב (מספר הקולות בעד ונגד שווה)

חלק ט' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – עובדה או דעה

1. נכון – עובדה ניתנת לבדיקה ולאימות
2. לא נכון – זו דעה אישית, לא משהו שאפשר לבדוק
3. לא נכון – טיעון חזק נשען על נימוקים וסיבות ברורות

חלק י' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – זיהוי טיעון חזק

1. א – עובדה אפשר לבדוק, דעה היא רגש או עמדה אישית
2. א – כדאי לשנות כי זה ישפר ריכוז - כך כולם רואים את הלוח טוב יותר

חלק י"א – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – ניסוח טיעון משלי

- 1 – ב (עובדה)
- 2 – ד (דעה)
- 3 – א (טיעון עם נימוק)
- 4 – ג (דעה בלי נימוק)

חלק י"ב – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – כתיבת טיעון משכנע

1. נימוק

חלק י"ג – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – מה זו פשרה

1. נכון – בפשרה שני הצדדים נותנים ומקבלים משהו, כדי שכולם ירגישו בסדר עם ההחלטה
2. לא נכון – זה לא פשרה אלא ניצחון של צד אחד, בפשרה אמיתית שני הצדדים מוותרים קצת
3. נכון – פשרה מאפשרת למצוא פתרון ביניים שמתחשב בשתי הקבוצות

חלק י"ד – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – התאמת מצבים לפתרון

- 1 – ב (לשחק כדורגל ביום אחד וכדורסל ביום אחר)
- 2 – א (לשלב את שני הצבעים יחד בקישוטים)

חלק ט"ו – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – חשיבה והצעת פתרונות

1. פתרון שבו שני הצדדים מוותרים קצת ומקבלים קצת, כדי שכולם ירגישו בסדר עם ההחלטה
2. כל דוגמה שמראה שתי קבוצות עם רצונות שונים ופתרון ביניים, למשל בחירת משחק או קישוט

חלק ט"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מושגי יסוד

1. א – רעיון שמישהו מציג כדי שהכיתה תדון בו ותחליט לגביו
2. ב – לגרום לאחרים להבין ולתמוך בעמדה שלך

חלק י"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מהלך הדיון

- 1. דיון
- 2. פשרה

חלק י"ח – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – התאמה וסדר

- 1 – ד (רעיון שמוצג לדיון בכיתה)
- 2 – ג (ניסיון להסביר ולגרום לאחרים להסכים)
- 3 – א (כל תלמיד בוחר באפשרות המועדפת עליו)
- 4 – ב (פתרון שמשלב חלקית בין עמדות שונות)

חלק י"ט – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – סדר השלבים

1. מישהו מציג הצעה לכיתה
2. מתקיים דיון ודברי שכנוע בעד ונגד
3. הכיתה מצביעה על ההצעה

חלק כ' – חזרה מסכמת – שאלות סגורות

1. א – לתת לתלמידים ולתלמידות להשפיע על החלטות הנוגעות לכיתה
2. ב – ההחלטה שקיבלה את רוב הקולות
3. א – לכל אחד ואחת קול שווה
4. ב – נימוקים ודוגמאות התומכים בטענה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה תזכיר ייצוג, קבלת החלטות משותפת וסדר בדיון
- הטיעון צריך לכלול סיבה ברורה ולא רק דעה בלי הסבר
- התלמיד/ה יבין שפשרה מתאימה כששני הצדדים חשובים ואי אפשר רק להצביע

טיפים להפעלה:

- ניתן לחלק את החוברת לשלושה מפגשים: הצבעה, שכנוע, פשרה - ולסיים במפגש מסכם
- מומלץ לאפשר עבודה בזוגות בפרק השכנוע כדי לתרגל שכנוע הדדי בעל פה
- לתלמידים מתקשים אפשר לתת דוגמאות מוכנות לטיעון ולבקש רק להשלים חלק חסר
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף אתגר: לכתוב טיעון נגד הרעיון שלהם ולמצוא פשרה בעצמם

חוברת תרגול – מועצת הכיתה: הצבעות, שכנוע ופשרות

מועצת הכיתה · משחק הצבעות, שכנוע ופשרות

· חנ"מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת
2. פרק 2 – כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית
3. פרק 3 – כוחו של שכנוע: בניית טיעון
4. פרק 4 – פשרה: כשלא כולם מסכימים
5. פרק 5 – תרגול משולב: מהדיון להחלטה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מועצת הכיתה: הצבעות, שכנוע ופשרות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו כיצד מועצת כיתה מקבלת החלטות - מהעלאת רעיון ועד הצבעה ופשרה. עבדו לפי סדר הפרקים כדי להבין כל שלב בתהליך, וענו על כל תרגיל במילים שלכם.

בנק מילים: דיון | פשרה | נימוק | יו"ר | תיקו

1 חלק א' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הכרות עם המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מועצת הכיתה?

(א) קבוצת תלמידים שמקבלת החלטות משותפות על ענייני הכיתה

(ב) מבחן שבועי בכיתה (ג) חוג ספורט אחרי הלימודים

2. מה תפקידו העיקרי של היו"ר במועצת הכיתה?

(א) לנהל את הדיון ולדאוג שכולם יוכלו לדבר (ב) לכתוב את שיעורי הבית לכל הכיתה

(ג) להחליט לבד בלי לשאול אף אחד

2 חלק ב' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מועצת הכיתה מקבלת החלטות בלי לשמוע את דעת התלמידים	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	נציג הכיתה נבחר כדי לייצג את דעת חברי הכיתה	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – השלמות והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא מי שמנהל את הדיון ושומר על הסדר במועצת הכיתה

4 חלק ד' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יו"ר	___	**א.** מייצג את דעת חברי הכיתה
2. נציג	___	**ב.** דרך לבחור בין כמה אפשרויות
3. הצבעה	___	**ג.** פתרון שמתחשב בכמה דעות שונות
4. פשרה	___	**ד.** מנהל את הדיון במועצה

5 חלק ה' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המשמעות של 'הכרעה לפי רוב קולות'?

(א) ההצעה שקיבלה הכי הרבה קולות בעד מנצחת

(ב) המורה בוחר את ההצעה הטובה ביותר

(ג) ההצעה הראשונה שהוצעה תמיד מנצחת

2. מדוע חשוב שספירת הקולות תהיה שקופה וגלויה לכולם?

(א) כדי שכולם יוכלו לוודא שהספירה הוגנת ומדויקת

(ב) כדי שההצבעה תימשך זמן רב יותר (ג) כדי שהמורה יוכל לשנות את התוצאה

6 חלק ו' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים (המשך)

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לכל תלמיד ותלמידה בכיתה יש קול אחד שווה בהצבעה	☐	☐
2	מותר לתלמיד להצביע פעמיים כדי להגדיל את הסיכוי שההצעה שלו תנצח	☐	☐

7 חלק ז' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר מספר הקולות בעד ונגד שתי הצעות שווה, קוראים למצב הזה _____

8 חלק ח' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים (המשך)

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הצבעה בהרמת יד	___	**א.** ההצעה עם מספר הקולות הגבוה ביותר מנצחת
2. הצבעה חשאית בפתקים	___	**ב.** מספר הקולות בעד ונגד שווה
3. רוב קולות	___	**ג.** כל אחד רואה איך הצביעו האחרים

4. תיקו	___	**ד.** אף אחד לא יודע איך הצביע מי

9 חלק ט' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – עובדה או דעה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון או לא נכון נקרא עובדה	☐	☐
2	המשפט "לדעתי צריך הפסקה ארוכה יותר" הוא משפט עובדתי	☐	☐
3	טיעון חזק נשען רק על רגשות ולא על נימוקים	☐	☐

10 חלק י' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – זיהוי טיעון חזק

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההבדל העיקרי בין עובדה לדעה?

(א) עובדה אפשר לבדוק, דעה היא רגש או עמדה אישית (ב) אין הבדל ביניהן

(ג) עובדה תמיד ארוכה יותר מדעה

2. איזה משפט הוא טיעון חזק יותר בעד שינוי סידור הישיבה בכיתה?

(א) כדאי לשנות כי זה ישפר ריכוז - כך כולם רואים את הלוח טוב יותר

(ב) צריך לשנות כי בא לי (ג) כולם תמיד משעמם לי במקום שלי

11 חלק י"א – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – ניסוח טיעון משלי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. "בכיתה שלנו 25 תלמידים"	___	**א.** טיעון עם נימוק
2. "ההפסקה קצרה מדי לדעתי"	___	**ב.** עובדה

3. "צריך יותר זמן למשחק כי זה עוזר להתרכז אחר כך"	___	**ג.** דעה בלי נימוק
4. "פשוט בא לי יותר זמן, זהו"	___	**ד.** דעה

12 חלק י"ב – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – כתיבת טיעון משכנע

השלימו את המילה החסרה.

1. טיעון חזק בנוי משני חלקים: דעה ו_____

13 חלק י"ג – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – מה זו פשרה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	פשרה היא פתרון שבו כל צד מוותר קצת כדי להגיע להסכמה משותפת	☐	☐
2	במצב של פשרה אחד הצדדים מקבל הכל והשני לא מקבל כלום	☐	☐
3	פשרה יכולה לעזור כששתי קבוצות בכיתה רוצות דברים שונים לאותו אירוע	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – התאמת מצבים לפתרון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חצי מהכיתה רוצה לשחק כדורגל בהפסקה, חצי רוצה כדורסל	___	**א.** לשלב את שני הצבעים יחד בקישוטים
2. קבוצה אחת רוצה לקשט את הכיתה בכחול, קבוצה שניה בצהוב	___	**ב.** לשחק כדורגל ביום אחד וכדורסל ביום אחר

15 חלק ט"ו – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – חשיבה והצעת פתרונות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מהי פשרה, במילים שלכם

2. כתבו דוגמה למצב בכיתה שבו פשרה יכולה לעזור לקבל החלטה משותפת

16 חלק ט"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי הצעה במסגרת מועצת הכיתה?

א) רעיון שמישהו מציג כדי שהכיתה תדון בו ותחליט לגביו

ב) כלל קבוע שאי אפשר לשנות ג) עונש על התנהגות לא טובה

2. מה המטרה של דברי שכנוע בדיון?

א) להראות שאתה חכם ב) לגרום לאחרים להבין ולתמוך בעמדה שלך

ג) לסיים את הדיון מהר

17 חלק י"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מהלך הדיון

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני ההצבעה חשוב לקיים _____ שבו כל צד מציג את עמדתו

2. כאשר שתי קבוצות בכיתה רוצות דברים שונים, לפעמים מגיעים ל _____ שמשלבת בין שתי הדרישות

18 חלק י"ח – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – התאמה וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הצעה	___	**א.** כל תלמיד בוחר באפשרות המועדפת עליו
2. שכנוע	___	**ב.** פתרון שמשלב חלקית בין עמדות שונות
3. הצבעה	___	**ג.** ניסיון להסביר ולגרום לאחרים להסכים
4. פשרה	___	**ד.** רעיון שמוצג לדיון בכיתה

19 חלק י"ט – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – סדר השלבים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מתקיים דיון ודברי שכנוע בעד ונגד
☐	הכיתה מצביעה על ההצעה
☐	מישהו מציג הצעה לכיתה

20 חלק כ' – חזרה מסכמת – שאלות סגורות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המטרה העיקרית של מועצת הכיתה?

(א) לתת לתלמידים ולתלמידות להשפיע על החלטות הנוגעות לכיתה

(ב) לקבוע ציונים במבחנים (ג) להחליף את המורה בכיתה

2. בהצבעה דמוקרטית, איזו החלטה מתקבלת בדרך כלל?

(א) ההחלטה שקיבלה הכי מעט קולות (ב) ההחלטה שקיבלה את רוב הקולות

(ג) ההחלטה שהמורה בחר מראש

3. מה נכון לגבי הקול של כל תלמיד או תלמידה בהצבעה?

(א) לכל אחד ואחת קול שווה (ב) יש תלמידים עם שני קולות

(ג) רק תלמידים מצטיינים מצביעים

4. מה חשוב לכלול כדי לשכנע אחרים בטיעון?

(א) רק דעה אישית בלי הסבר (ב) נימוקים ודוגמאות התומכים בטענה

(ג) קריאה בקול רם מאוד

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר מה תפקיד מועצת הכיתה?

האם אני יכול/ה לבנות טיעון משכנע בשני משפטים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀